

50pA-tA'dobozok

Hozzájadt: T3th Gyula
2009. február 23. HÁTfA' 14:06
Utolsó frissítés 2009. augusztus 25. Kedd 09:49

Ebben a cikkben szeretnék megA-tA'get nyA'jtani mindazoknak, akik A'pA-tA'dobozos makettek (kitek) vA'sA'rlA'sA'jn tA'rtA' fejA'ket. A legfontosabb dolog, hogy mindig merjA'nk megA-tA'get kA'orni. A Magyarországon jelenleg elA'rheta' kitgyA'rtA'sajnos az esetek tA'bbesA'gA'ben elA'g csapnivalA's minA'sA'get kA'pviselnek, amit mA'g tA'rtA'nelmi hiteltelensA'ggel sA'lyosbA'tanak, mindezt sokszor horribilis A'ron. Ennek ellenA're vannak olyan dobozos kitek is, amik megfelelA' minA'sA'gA'±ek, minimA'lis javA-tA'jssal szA'p hajA's kA'szA-thetA' belA'IA'¼k. Ebben a cikkben a" " a teljessA'g igA'nye nA' A'jtkeintA'¼k a A'pA-tA'doboz palettA'jt annak A'rdetA'ben, hogy mindenki megfelelA'en tudjon vA'lasztani: megismerkedA'¼ legismertebb gyA'rtA'skkal kA-nA'latuk, kitek minA'sA'ge A's A'rszA-nvonala alapjA'jn, illetve kitekintA'¼nk a Magyarországon nem forgalmazott kitekre A's beszerzA'si lehetA'sA'geikre is.

A kiteket elA'szeretettel vA'sA'roljA'k olyan makettezA'k, akiknek nincs lehetA'sA'ge fa megmunkA'ljA'sA'jra alkalmas berendezA'seket telepA'teni otthon, esetleg anyagi forrA's, vagy akA'jr helyhiA'ny miatt sem. Emellett elA'fordulhat, hogy valaki szeretne modellezni, de nem akar idA'tlen idA'ket rA'szA'nni egy tA'rtA'nelmileg tA'kA'letesen pontos modell elkA'szA-tA'sA're. A kitek A'sszeA'jllA-tA'sA'hoz - mivel fA'lig-meddig elA'kA'szA-tett A'jllapotban kapjuk az alkatrA'szeke A'jltalA'iban egyszerA'± kA'szszerszA'jok elegendA'ek, nincs szA'ksA'g speciA'lis gA'pekre. Ha mA'jr eldA'ntA'¼k, hogy szeretnA'nk vA'sA'rolni, A'pA'teni, a legfontosabb, hogy ne kA'jtsA'¼k hiA'jba a pA'onzA'¼nk. Egy teljesen kezdA', laikus szA'jmA'jra a szA'p dobozgrafikA'ival reklA'jmozott, drA'jga fahajA's kit egyben feltA'tlenA'¼ jA't is jelent, holott sajnos nem ez a helyzet. ElA'szA'jr is a" " sA ez lenne a legfontosabb tanA'cs a" " mindig merjA'nk megA-tA'get kA'orni. Ezen az oldalon elA' modellezA' jelen van, akik mA'jr tA'bb dobozos modellt is A'pA-tettek. Olyanok is, akik csak sajA'jt modellt A'pA-tettek tervrajz alapjA'jn, tehA'jt biztosan tudnak megA-tA'get nyA'jtani. A ElA'szA'jr is, vegyA'¼k kA't csoportba a kitet vA'sA'rolni szA'ndA'k, akik pontosan tudjA'k, hogy melyik hajA's modelljA't szeretnA'nk megA'pA'teni, mA'jr a" "csak a" " azzal kell megkA'zdeniA'¼ igA'nyek A's pA'onztA'rcA'juknak megfelelA'en az ideA'lis modellt ki tudjA'k vA'lasztani. SzA'jmos ismert, nA'pszerA'± hajA's modelljA't megtalA'ljuk nagyon sok gyA'rtA's kA-nA'latA'iban, A'j a minA'sA'g A's az A'j rettenetesen nagy szA'rA'sA'o. Akik tudjA'k pontosan, melyik hajA's modelljA't akarjA'k megA'pA'teni, csak szeretnA'nek fahajA's modellt A'pA'teni, azok szA'jmA'j legfontosabb az lehet, hogy egy A'jltalA'iban megfelelA' minA'sA'get produkA'ljA's, A's azt megfelelA' A'ron szA'jllA-tA's cA'g meg vA'lasszA'j. Ehhez is szeretne e cikk egy kis megA-tA'get nyA'jtani. Amikor kivA'lasztjuk A'jmaink hajA'jA'nak A'pA-tA'doboz boltban, az elsA' dolog, amire rA'jnA'zA'¼nk a csodA'jlatos dobozgrafika utA'jn, az az A'rcA'dula. LA'jva, hogy mA'jr a kA'zepe valA'sA'jgban 50-70 cm hosszA'sA'igA'o modellek A'jra is tA'bb tA'-zezer forint, bizony A'rdemes lenne tudni, mire is szA'jmA'j-thatunk az A'sszeA'jllA-tA's sorA'jn. Ne legyenek illA'ziA'ink! KA'otsA'ogtelen, hogy minden egyes vA'sA'rlA'skor A'jba kelepceA'be csal a fogyasztA'si tA'jrsadalom, hiszen, ha utA'inaszA'jmolunk, mennyi is lehet egykit elA' A'jllA-tA'si kA'jtsA'ge (A'j Szeibel LA'jsziA's: A'pA-tA'dobozos modellek tuningolA'jsa 1.-4. c. cikkeit), egyA'rtelmA'±vA' vA'jlik, hogy a kitgyA'rtA'sk rendkA' nagy haszonnal dolgoznak. Mindehhez hozzájA'jru mA'g a kit alapanyagA'nak minA'sA'ge, ami megint csak a modellA'pA-tA' A'letA't keserA'ti meg, amennyiben rossz, vagy akA'jr a gyA'rtA's A'jltal rosszul megvA'lasztott alapanyagokkal talA'lja szembe magA'jt az A'pA-tA'snA'ol. A kit minA'sA'gA't tehA'jt, amennyire lehetsA'ges, vA'sA'rlA'skor mindig ellenA'rizni kell, sA figye hogy csak akkor vA'sA'roljuk meg a kitet, ha megfelelA'nek talA'ljuk. Az fahajA's modellezA's a repA'IA'- A's egyA'b mA'±any makettek A'pA-tA'sA'hez kA'pest elhanyagolhatA's rA'otegeket mozgat meg, tehA'jt elA'g egyszerA'± lefedni az itthoni keres KevA's gyA'rtA's kevA's modellje A'rheta' el a hazai boltok polcain, gyakran csak rendelA'sre szA'jllA-tanak kiteket. A makettA'pA-tA' sokszor tehA'jt csak az itthoni kA-nA'lat minA'sA'gi szA-nvonalaival szembesA'¼, nem is gondolva arra, hogy esetleg mA'js gyA'rtA'sk kitjei hasonlA's A'ron sokkal jobb minA'sA'get tudnA'nak nyA'jtani. A fA' akadA'ly ezen az A'oton persze informA'ciA's hiA'nya A's a beszerezhetA'sA'g problA'mA'ja. Az informA'ciA's megszerzA'se ma mA'jr nem kihA-vA's, mider bA'jtorA-tanA'ok, hogy merje hasznA'lni az internetet ebben a tA'omA'iban is. MinimA'lis nyelvtudA'jssal (gyakran mA'g ez is szA'ksA'gtelen) megtalA'ljhatja szA'jmos, idehaza nem forgalmazott kitgyA'rtA's honlapjA'jt, kA-nA'latjA'jt. A beszerezhetA'sA'g gondja is inkA'bb csak vA'olt, mint valA's, ugyanis szA'jmos kA'¼lfA'ldi internetes webA'ruhA'jzban megvA'sA'jrolhatA'sak a hajA'sk kitjei, rA'jadA'jsul ezeket A'sszszerA'± postakA'jtsA'ggel el is juttatjA'k a vA'sA'rlA'shoz. Ez ma mA'jr az EurA'pai UniA's terA'¼letA'on belA'¼ nem okozhat gondot, de biztonsA'ggal vA'sA'rolhatunk akA'jr az EgyesA'¼lt A'lamokbA'¼ is, persze onnan tetemes postakA'jtsA'ggel. ElA'szA'jr is nA'ozzA'¼k meg az ismertebb (itthon jelenleg forgalmazott, illetve kA'¼fA'ldrA'¼ beszerezhetA') kitgyA'rtA'sk kA-nA'latjA'jt. Ehhez a legjobb alapot egy A'jsszehasonlA-tA's szolgA'jtathat, amely sorA'jn a kA'¼vetkezA' egyszerA'± szempontokat vesszA'¼k figyelembe:

A gyA'rtA's kA-nA'jata A's az elA'rheta' mA're A'jnmagA'iban nagyon sokat elA'jru a gyA'rtA'sA's, ugyanis: a gyA'rtA'sk a hajA'sk A'pA-tA'lemeit ipari gA'pekkel tA'jmegterme kA'jtsA'ghatA'kony megoldA's az, ha viszonylag kevA's fA'le alkatrA'szt kell gyA'rtani A's azok minA'ol tA'bb kithz megfelelA'ek lesznek. Ezt A'gy lehet kA'jnyedA'on elA'orni, hogy az egyes hajA'sk mA'retarA'nyA'jt A'gy vA'lasztjA'k meg, hogy minA'ol tA'bb tA'jmegtermelet alkatrA'sz legyen kA'¼zel helyes mA'retA'±. SA't mi tA'bb, a spA'rolA's az egyes maketteken be is A'rtendA', sokszor tA'bbfA'le szA'ksA'ges mA'ret helyett csupA'jn egyfA'olA't kapunk a dobozban. Ez persze sokkal egyszerA'±bb megoldA's, mint kA'¼IA'jnbA'jzA' hajA'skat azonos mA'retarA'nyban gyA'rtani, amikor is ugyanabbA'¼ a tA'-pusA'o alkatrA'szbA'¼ (pl. kormA'jnykerA'ok, A'gyA'nyA-IA'js tokok A's fedelek) nagyon sokfA'le mA'retre lenne szA'ksA'g, ha terveknek meg szeretnA'nek felelni. A (A mA'retarA'nyok tekintetA'ben a konvencionA'lis arA'jnyokat tekintem mA'rtA'kadA's. Ezek a tA'rtA'nelmi hajA'smakettek esetA'ben kontinentA'lis mA'rtA'kegysA'gekben 1:50 A's 1:100. Az angolszA'j sz terA'¼ mA'rtA'kegysA'grendszeré ettA'¼ a mai napig eltA'or, itt a megfelelA' arA'jnyok 1/4 coll : 1 IA'j, valamint 1/8 coll : 1 IA'j. MiutA' IA'j = 12 coll, ezA'rt az elA'bbi 1:48, az utA'bbi pedig 1:96 mA'retarA'jnyak felel meg. Az EgyesA'¼lt A'lamokban igen elterje mA'g a 3/16 coll : 1 IA'j (1:64) arA'jny is, illetve sokszor talA'jkozhatunk 1:75 mA'retarA'jnyval is. Kisebb hajA'sk rA'szletes modelljeinA'ol 1:10, de akA'jr 1:15 A's 1:25 arA'jnyok is elA'rodulnak. A'ortA'kA'jr arA'jny. Ha mA' hA'jztartA's szA'jmA'jra tetemes A'jsszeget szA'jnunk a kit megvA'sA'rlA'sA'jra, nem lehet fontosabb szempont, mint hogy a

gyártás milyen minőségű kiteket állít-e el. Ebből már vadász lehet a kit alapanyagának minősége és helyes megválasztása az előre gyártott szerkezeti elemek (elsősorban fém elemek, ormamentikák) kidolgozottsága, minősége. Emellett a terv helyességére, a mellékelt ábrák tisztaságára, a tervmutató részletességére, egyértelműségére, vagy akár a csomagolás is kihatással lehet a tervkészítésben tehát felsorolom: az ismertebb kigyártásokat; internetes honlapjukat (ahol ilyen nem találtam, ott a reményeim szerint csaknem teljes kínálatukat árusító cikkeik honlapjait adtam meg, ezeket (i) vellem; a szöveges rész (kb. hány kiteset forgalmaznak, a tervkészítésben DB oszloppal jellemelve, az ábrák magyar fordítása: 0 - 10 alatt, és 25 kiteset, 2 és 25 és 40 kiteset, 3 és 40 modell fémlemez van a választék); a használt műanyagokat; az árszámvetést (1-olcsó, 2-közepes, 3-drága). Felhívom a figyelmet, hogy ez csak egy átlag, ráadásul a beszerzési forrás is fűgg, hogy mennyibe kerülnek a kitesetek; a tervkészítés a tervkészítés egy teljesen szubjektív ajánlás (0 és "pár száz dollár, *használat, **-ajánlott, ***-kiemelkedő). A tervkészítés előre becsült, hogy az ajánlás nem a saját, illetve máskor tapasztalataira alapul csupán.

(IT)
 Latina / (ES)
 / (UK)
 (IT)
 (IT)
 (US)
 (ES)
 (Victory Models)
 Boats
 Navy)
 romodel
 35,40,43,45,50,60,75,90,98,100,120,150
 Shipways
 Creativo)

megállapítás. Ha egy kigyártás több sok műanyagban gyárt, azonban nincs túl nagy választék, az azt jelenti, hogy viszonylag kevésféle terv megtermelt, előregyártott elemet készítenek, amit igyekeznek minél több kiteshez felhasználni. Ennek legegyszerűbb módja a műanyag olyan megválasztása, hogy a felhasznált elemek többsége nagyjából megfeleljen a valóságnak. Természetesen ilyenkor a legkritikus esetben kapunk jó modellt. Árdemes tehát inkább a kisebb választékú és kevés műanyagokkal dolgozó cégeket választani. A tervkészítés leolvasható műgyártás árszámvetése. Ha tehát az előző kiteset szempont alapján (választék, műanyagok) magunkban kialakított valamiféle sorrendet a kigyártásokról, ezt ki kell egészíteni még a termékek árszámvetésével. Természetesen a jó kiteseteket meg kell fizetni, azonban sajnos sokszor előfordul, hogy egészen pocsék ártárhoz is sok pénz kell fizetni, vagy akár az is, hogy átlagosan csak egy kicsit jobb minőségűt irrealisan magas árat kérnek. Az előregyártás kínálatának és árszámvetésének ábrák mellett nagyon fontos, hogy tudjuk, mire számíthatunk amikor kibontjuk a dobozt. Átlagosan ez a leggyakoribb selymes hibákat, amelyek egyben sajnos ártrendezőnek számíthatnak a kitek készítésénél. Az alapanyag: a kitek többsége a legrosszabb minőségű, legolcsóbb lemezből kapjuk a lezerválgott bordákat és gerinclemezt. Sajnos ezek egy része eleve gárré, az ártárhoz sorban szótvalynak a rútegek, csak a baj van velük. A lezerválgatás pedig, bár jó hangzik, kiteset alapvetően hiányossággal is káros, hogy a lezerválgatás a fa felületét, amit hosszas csiszolással lehet eltávolítani. Ez maximum akkor lehet jó megoldás, ha a hajó egésze festve lesz. További ártalános problémák a rossz minőségű, vagy az adott célra rossz megválasztott faanyag: ez utóbbi is gond, hiszen nincs értelme egy zengédes nevet egzotikus keményfát mellékelni alsó palánkhoz, ha a hajó egésze festve lesz. További ártalános problémák a rossz minőségű, vagy az adott célra rossz megválasztott faanyag: ez utóbbi is gond, hiszen nincs értelme egy zengédes nevet egzotikus keményfát mellékelni alsó palánkhoz, ha a hajó egésze festve lesz. További ártalános problémák a rossz minőségű, vagy az adott célra rossz megválasztott faanyag: ez utóbbi is gond, hiszen nincs értelme egy zengédes nevet egzotikus keményfát mellékelni alsó palánkhoz, ha a hajó egésze festve lesz.

Az ÁjgyÁk lafettÁjit meg inkÁjbb csak mÁrtÁkkel emlegetem, ezeket az alacsonyabb minÁsÁgÁ± gyÁjrtÁk esetÁn azor kellene dobní, a doboz felnyitÁjsa utÁjn. A fent felsorolt hibÁjakra nagyon Árdemes odafigyelni, amikor kit vÁjsÁjrlÁjsÁjn tÁjrtÁ¼k a fejÁ¼nket. Árdemes kÁjrtbejÁjri a tÁmÁjt, tÁjÁkkozÁdni, mert kellemetlen meglepetÁsek sokasÁjga Árhet hajomakett.hu-ra felrakott cikkÁ¼nben kemÁny kritikÁjt kapunk a hajÁ³ alapvetÁ minÁsÁgÁt (nem az ÁopÁ-tÁ Á¼gyess gondolok), illetve tÁjrtÁnelmi hitelessÁgÁt tekintve gyakorolttab, tapasztaltabb Ás tÁjbb ismerettel rendelkeÁ ÁopÁ-tÁ azt esetleg rosszul ÁrtelmezzÁ¼k. Amikor valaki ilyen kritikÁjt kap, jusson eszÁbe, hogy a tapasztaltabbak nem ellenÁ¼nk, hanem ÁrtÁ¼nk Á-rjÁj a kritikÁjkat! A dolgunk nem megsÁrtÁdni, hanem kijavÁ-tani a hibÁjt, a sajÁjt igÁnyei szerint! TermÁszetesen nem vÁjrhátÁ³ el mindenkitÁ¼, hogy tÁkÁleles tÁjrtÁnelmi hÁ±sÁggel akarja megÁopÁ-teni a modelleket, de bizonyos minimÁlis ismeretek, alapelvek betartÁjsa kÁjtelezÁ, ugyanis bizonyos szint alatt nem hajÁ³makett-ÁopÁ-tÁsrÁ¼ szÁ¼ a dolog...]Nos, az eddig leÁrtak alapjÁjn bÁjorkodtam egy ajÁjnÁjst ÁjsszeÁjllÁ-tani. Az ajÁjnÁj, mint azt korÁjbban Ártam, szubjektÁ-v. TermÁszetesen nem minden doboz tartalmÁjt ismerem, sÁ¼, jÁ³pÁjrt mÁjrkÁjval sem talÁjlkoztam mÁg áÉzÁ¼lÁbenáÉ. Tapasztaltabbak Ás kezdÁk meglÁjtÁsaira, interneten olvashatÁ³ vÁ alapozom, amit Árok, de remÁlem áÉ“ sÁ ez a cÁl vezÁrel áÉ“ hogy segÁ-tsÁget tudok vele nyÁjtani a teljesen kezdÁk vÁ szÁjmÁjra.

kategÁria: nem ajÁjnolt gyÁjrtÁ³k. Sajnos az elsÁ fontos megÁjllapÁ-tÁjsom, hogy a hazÁjnkbar kit hajÁ³makettek tÁjbbÁgÁnek megvÁjsÁjrlÁjsa nem mÁj, mint pÁnzkidobÁjs. A minÁsÁgi mÁrce legalÁjt az Artes Latina Ás Mamoli kitek jelentik, illetve ebbe a csoportba sorolÁjm mÁg a Constructo-t Ás a Mantua-t is. Ezek a gyÁjrtÁ³k a legtÁjbb esetben tÁjbb, ha nem az Ájsszes fent ismertetett sÁlyos hibÁjt elkÁjvetik. Ezeknek a gyÁjrtÁ³knak a kÁ-nÁjllata kb. olyan szÁles, mint amennyi fÁle mÁretarÁjnyban gyÁjrtanak. Ez azt jelenti, hogy a lehetÁ legkevesebb, legvacakabb tÁjmegtermelt alkatrÁszot dobÁjllÁjk bele a bodozokba egy-kÁt marÁk fa kÁ-sÁretÁben. MÁjrt maguk a tervrajzok sem hasznÁjllhatÁ³akÁ komolyabb ÁopÁ-tÁsre, a tÁjrtÁnelmi hitelessÁgrÁ¼ szÁ³ sincs. Az alatrÁszek nÁha egÁszen vannak dolgozva (pÁjntok, csigÁjk, stb.), csak sajnos atÁjnyntalanok Ás nem illenek az adott hajÁ³ra. kategÁ³ hasznÁjllhatÁ³, javÁ-thatÁ³ kitek, tehÁjt azok, ahol mÁjrt van annyi elÁnye a kitnek, hogy esetleg csak nÁhÁjny alkatrÁsz(tÁ-pus) cserÁjÁvel, javÁ-tÁjsÁjval, a tervek kicsi mÁ³dosÁ-tÁjsÁjval kielÁgÁ-tÁ eredmÁnyt lehet elÁrni illetve alapot kÁ-nÁjllnak egy szÁp, helyes makett elkÁszÁ-tÁsÁhoz. Ezek a kitek nÁha mÁg szenvednek az elÁzÁ kategÁ³ de mÁjrt nem olyan nagy arÁjnyban. A Panart, Sergal Ás a Corel kitjei ezek, amik itthon szintÁn elÁrhetÁek, Ás egÁsz j alapot szolgÁjllatnak egy-egy hajÁ³modell megÁopÁ-tÁsÁnek. Az alapanyagok minÁsÁgÁre itt mÁjrt nem szokott panasz de a mÁretarÁjnyok itt is eklektikusan vÁjltoznak, ami nem jÁ³, mert Ágy nem lehet egy standard mÁretarÁjnyÁ³ modell mellÁ tenni, ÁjsszehasonlÁ-thatatlan lesz. TalÁjn mindhÁjrom gyÁjrtÁ³ esetÁn igaz hogy elÁggÁ drÁjgÁjk a modellek a minÁsÁgÁghoz kÁpest. Az Ágynevezett dÁ-szÁ-tmÁnyek kivÁtel nÁ¼l¼¼ frÁjccsÁjntÁjtt fÁom fÁjrtmedvÁnyek. LÁjtt pÁldÁjt arra, hogy valaki alapnak vÁjsÁjrolta meg a hajÁ³t, a dÁ-szÁ-tÁseket azonnal kidobta Ás mind helyett sajÁjt kÁ (pl. Bill Short: Sovereign of the Seas). TermÁszetesen az Ájrt sem mindegy, gondoljuk meg, megÁri-e szÁpen megÁopÁ-tett hajÁ³nkat jelzÁs ÁrtÁkÁ±, frÁjccsÁjntÁjtt femalkatrÁszek tÁjrtkelegÁvel elrondÁ-tani? AzÁrt lett ilyen ezen gyÁjrtÁ³k besorolÁjsa, mert csak jÁ³ alapokat nyÁjtanak nagy hajÁ³khoz, de azt igen drÁjgÁjn teszik, mikÁjzben dÁ-szes hajÁ³k kitjeit adjÁjk el ormÁ³tlan, gusztustalan frÁjccsÁjntÁjtt hulladÁk-dÁ-szÁ-tmÁnyekkel. KategÁria, aj gyÁjrtÁ³k. TÁkÁleles kit (Ás tÁkÁleles modell egyÁjllalÁjn) nem lÁtezik, de vannak olyan gyÁjrtÁ³k, akiknek a kitjei áÉz pÁnzÁ¼ketáÉ: vagy drÁjgÁjn, de nagyon jÁ³ kitek adnak ki (pl. Amati, Victory Models sorozat áÉ“ HMS Granada), vagy re olcsÁ³n nagyon kevÁs javÁ-tÁjst igÁnylÁeket, jÁ³ alapanyagminÁsÁggel (Billing Boats, OcCre). Sajnos ebbÁ¼ itthon csak az Amati modellek elÁrhetÁek, illetve esetleg a Billing Boats. Az Amati sokszor pÁldaÁrtÁkÁ± kitekkel Ájll elÁ, az alapan rendben van, szÁjmos Ás szÁjmtalan kiegÁszÁ-tÁvel, kÁ¼¼¼ megvÁjsÁjrolhatÁ³ anyaggal is rendelkeznek. TermÁszetesen az ornamentikÁjk terÁ¼letÁn kÁjzel sem ideÁjis, de legalÁjbb mÁretarÁjnyos, esztÁtikus, sÁ¼t esetenkÁnt tÁjrtÁnelmileg helyes dÁ-szÁ-tmÁnyeket is kÁpesek kÁszÁ-teni. A mÁretarÁjnyok kezdenek helyre kerÁ elÁszeretettel alkalmazÁjk az 1:60-at, sok kitj¼k kÁszÁ¼l 1:50-ben Ás 1:100-ban is. A tervrajzok minÁsÁge vÁjltozÁ³, tÁ¼ bÁbeszÁdÁ±ek, de tÁjbbÁgÁben jÁ³ tervrajzok. TermÁszetesen a tÁjrtmegtermelÁs adta korÁjtok jelen vannak, de ÁrezhetÁen kevÁsbÁ, mint az elÁzÁ kategÁ³riÁjknÁj. ElÁg szÁles paletta Ájll rendelkezÁsre, tÁmavÁjllasztÁjs tek SzÁjmos tÁjrtÁnelmi kor hÁ-res Ás kevÁsbÁ hÁ-res hajÁ³tÁ-pusÁjnak replikÁjÁjt ÁjrusÁ-tjÁjk. KiemelkedÁ minÁsÁgÁ vannak, ez a Victory Models nevÁ± al sorozat, ahol tÁjbb teszt szerint is igen kiemelkedÁ¼t alkottak. A leÁ-rÁjsok, ÁjsszeÁjllÁ-tÁjisi Á¼tmutatÁ³k szintÁn tisztessÁgesek, de ne feledjÁ¼k el, hogy ez nem egy olcsÁ³ kitygyÁjrtÁ³, mÁgis, szÁ vÁlemÁny szerint megÁri megvenni a kitjeiket, Ás van is mibÁ¼ vÁjllasztani. TulajdonkÁppen aki nem ragaszkodik a konvencionÁlis mÁretarÁjnyokhoz, annak a szÁjmÁjra ideÁjis vÁjllasztÁjs lehet. Ebbe a csoportba tartozik mÁg a hazÁjnk szintÁn elÁrhetÁ Corel, szintÁn nem olcsÁ³ kitek gyÁjrtÁ³ja, ez a mÁjrtka a viszonylag kis vÁjllasztÁka Ás helyes mÁre miatt kerÁ¼lt ebbe a csoportba, a minÁsÁgen felÁ¼l, termÁszetesen. A dÁjn Billing Boats rendkÁ-vÁ¼l patinÁjs, esztÁtiku megjelenÁsÁ± kitek dob piacra, sok pozitÁ-vummal. SzintÁn nem olcsÁ³, de elÁrhetÁ ÁjrtÁ³ kitek, bÁjrt meglehetÁsen kicsi vitorlÁshajÁ³ vÁjllasztÁkuk. A csoportba tartozik mÁg 3 kevÁsbÁ ismert Ás itthon nem is forgalmazott mÁjrtka, a span OcCre, az olasz Aeropiccòla Ás az angol CalderCraft. Az OcCre hajÁ³ mellett hintÁ³modellekkel is foglalkozik, az ÁrdekessÁg kedvÁÁrt. FelsÁ kÁjzpes ÁjrszÁ-nvonlat kÁpvisel, csak spanyol vitorlÁjsok kitjeit Ájrtulja, nagyon esz kiegÁszÁ-tÁ¼kel. A faragÁjsok, ornamentikÁjk esztÁtikusak, rÁszletesek. MegjelenÁsÁben ezek a kitek leginkÁjbb az ArtesanÁ Latina kitekhez hasonlÁ-tanak, ennek a gyÁjrtÁ³nak is nehÁz lesz leszköni a mahagÁ³nirÁ¼. A CalderCraft kitek jÁ³szerivel angol hajÁ³k kitjei, megfelelÁ minÁsÁgÁben. A NelsonáÉ™s Navy sorozatuk 15 db angol hajÁ³ azonos mÁretarÁj makettjÁbÁ¼ Ájll, nagyon impozÁjns sorozat, bÁjrt esetenkÁnt az azonos hajÁ³k kÁjz¼¼ pl. az Amati-t ajÁjnllÁjk inkÁjbb. AprÁ³ hibÁjk vannak, de ezektÁ¼ el lehet tekinteni Ás az Ájrt sem vÁszes. Az Aeropiccòla gyÁjrtÁ³ tÁ¼ sok informÁciÁ³va nem rendelkezek, korÁjbban egÁszen kedveltek voltak a kitjeik.

KategÁria. KiemelkedÁ minÁsÁg. Árdemes kategÁriÁjba tartozÁ³ makettek egyike SEM elÁrhetÁ MagyarorsÁjgon, holott sok esetben ezt az Ájrt nem indokolja. Nem feltÁtlenÁ¼l a legdrÁjgÁjbb a legjobb, de az biztos, hogy a kis pÁldÁjny szÁjmban, kis vÁjllasztÁkkal dolgozÁ³ modellgyÁjrt kitjei ÁjllalÁjban jÁ³ minÁsÁgÁ±ek. RÁjgtÁjrt ki kell emelni a Model Shipways nevÁ± gyÁjrtÁ³t, aki, lÁvÁon EgyesÁ¼l Á¼ll csupÁjn amerikai vitorlÁshajÁ³k modelljeit gyÁjrtja, viszont abbÁ¼ sokat, kÁjzel 40 fÁle hajÁ³modell vÁjsÁjrolhatÁ³ meg.

A kitek Ájra nem tartozik a drÁjga kategÁriÁjba, viszont a minÁ'sÁgÁ¼k kivÁoteles. RÁszletessÁg, pontossÁjg jellemzi Á ÁjsszeÁjllÁ-tÁjisi ÁotmutatÁ helyett gyakorlatilag egy 60-70 oldalas kÁjnyvet mellÁkelnek minden dobozhoz, Áogy, hogy akÁj egy kezdÁ is simÁjn eligazodik benne Áos Ájssze tudja ÁjllÁ-tani a makettet. Sajnos nehÁozkes beszerezni itthon, rájadÁsul EurÁpÁjban szÁ±k keresztmetszet lehet, hogy valÁszÁ-nÁ±leg kevÁos makettezÁt Áordekel áéžideÁjtáœ az amerikai vitor tÁjrtÁonete. Az ÁjsszeÁjllÁ-tÁjisi ÁotmutatÁzik elejÁon egyÁobkÁont rÁszletes tÁjrtÁonelmi ismertetések, valamint, korab fánykÁpek (ha láteznek), rajzok, stb. talÁjihatÁak. TovÁbbi eurÁpai gyÁjrtÁs az Euromodel. MindkettÁ kis vÁjlasztÁokkÁ kevÁos máretarÁjnyal dolgozik. Kitjeik kÁjzÁjtt egÁszen komoly irodalommal rendelkezÁ XVIII. szd-I vitorlÁsok kicsinyÁ-mÁjsai szerepelnek, termÁszetesen nem Áoppen olcsÁn. Az egyes elÁrhetÁ kit májrkÁj ajÁjnlÁjja mellett fontosnak tartó azt is, hogy az ajÁjnlÁj szemÁlyre szabott legyen, kinek-kinek igÁnyei Áos pÁnztÁjrcÁjja szerint. Ezek alapjÁjn:- ha mindÁjssze egy esztÁtikus makettre vÁjgyuk, ami szobÁjnk dÁ-sze lehet, azonban (remÁlhetÁ leg egyelÁre) nem Áordeke máretarÁjny, a tÁjrtÁonelmi hitelessÁg, tehát csak egy szÁp hajÁt szeretnÁnk, akkor is szem elÁtt kell tartanunk, hogy feltehetőleg nem egy csomÁ pÁnztÁ elKÁjltÁsÁvel, illetve kÁnszenvedÁsek ÁtjÁjn kÁ-vÁjnjuk megvalÁsÁ-tani, hanem alkotÁj ÁjrtÁj mável. Májrr ebben az esetben is az ajÁjnlott kategÁriÁj bÁvÁjlogassunk, ha tehetjÁ¼k. Nagyobb hajÁk (Áorperse elÁg rendelkezsre ÁjllÁ idÁ Áos megfelelően mály pÁnztÁjrcÁ!) esetÁon a hasznÁjhatÁ kategÁria is megfelel. Ha tÁjbb hajÁt is ÁopÁ-teni szeretnÁnk mág, gondolkodjunk el a máretarÁjnyon. Az egymÁj mellett ÁjllÁ-tott Ájsszevis máretarÁjnyÁ hajÁk nem mutatnak jÁt, nem lehet ÁorzÁÁkelteni az arÁjnyokat. Á%ordemes a standard, de legalÁjbbis azo máretarÁjnyÁ hajÁkban gondolkodni, olyan máretarÁjnyokban, ami sokszor elÁfordul sok gyÁjrtÁnÁj. Az ajÁjnlott kategÁria itt is megfelelÁ. - Ha a máretarÁjny Áos az esztÁtika mellett a tÁjrtÁonelmi há±sÁg is szÁjma-t, akkor májrr ne dolgozunk van. TermÁszetesen ilyenkor szÁ¼ksÁges a megfelelő irodalom olvasÁjja, a referenciaanyagok gyÁjtÁse, majd az ennek legjobban megfelelő kit kivÁjlasztÁjja, amit fel is javÁ-thatunk igÁny szerint. Az a jÁ, ha minÁl kevesebb terÁ¼leten sÁjtanak bennÁ¼nket a tÁj megtermelÁs hájtuL¼tÁi, sÁ a pÁnztÁ¼nkÁort egy relatÁ-ve jÁ alapot kapunk. Az jÁjnlott kategÁria hajÁi sok esetben májrr kÁjzel vannak ehhez, mág a kiemelkedÁ kategÁria bizonyos darabjai a megfelelő Ájrr megfizetése ellenÁben szinte tÁkÁleteset nyÁjtanak. [ElÁfordulhat, hogy mág a legpontosabban visszaakit sem elÁgÁ-ti ki igÁnyÁ¼nket. Ha elmegy valaki a National Maritime Museum-ba, vagy a Museo Naval Madrid-ba, vagy a Musée de la Marine-ba PÁjriszban, hazafelÁ jÁjvet májrr biztos ott motoszkÁj majd benne, hogy kellene admiralitÁj (admiralty, azaz bordÁj-palÁjnkos, teljesen há± szerkezetÁ±) hajÁt ÁopÁ-teni. SzÁjmukra is van kit megoldÁj, ha nem rendelkeznek otthon az egyes bordÁj egyÁni megmunkÁjÁjshoz szÁ¼ksÁges fá±rÁsz- Áos csiszolÁgÁppel. A szÁjzadmillimÁter pontos bordÁj Án. "timbering set" keretÁben (csak faanyag) megvÁjrolhatÁak bizonyos speciÁjlis gyÁjrtÁknÁj. TermÁszetesen a kÁ-nÁjlat rendkÁ-vÁ¼ kicsi, sok esetben mindÁjssze 2-3 hajÁ admiralty kitje ÁorhetÁ el egy gyÁjrtÁnÁj. Az Ájrrak meglepÁ mádon vÁjltozatosak, mindenesetre bÁven ÁjsszevethetÁek egy Panart/Sergal 100 ezer forintos kit ÁjrtÁjval. Vajon melyik Áori meg jobban?]

SpeciÁjlis, admiralty kitek pl. Harold Hahn: <http://www.dlumberyard.com/Hahn/HaroldHahn.htm> ElÁrhetÁ'sÁg, beszerzÁsi lehetÁ'sÁgek: Ahogyan azt korÁjbban má Ártam, MagyarorsÁjgon, elsÁsorban Budapesten elÁrhetÁ nÁhÁjny makettbolt polcain, illetve internetes webbölkben szÁjmos gyÁjrtÁ kÁ-nÁjlate. Mivel nem nagy a tolongÁj ezekÁort a makettekÁort, ezÁort gyakran gyÁor a vÁjlasztÁok, illetve rendelÁs ÁtjÁjn lehet hozzájjutni. Ilyen portÁj pl. a <http://www.fabulis.hu>, ahol fáleg elÁrendelhetÁek a kitek. Sajnos ahogyan emlÁ-tettem, igen gyatra gyÁjrtÁk kitjeit lehet megrendelni, a legalacsonyabb minÁ'sÁgeket, ezÁort a kitek beszÁjllÁ-tÁjja kÁtsÁges (jÁmagam 1 Á% VET vÁjrtam, mire megjÁjtt a Mamoli Gretel-je hiÁjnytanul, ami egy kis doboz marÁok fájval 18 ezer forintÁort). TermÁszetesen ez nem a forgalmazÁ hibÁjja volt, de ezt a megoldÁjst senkinek nem javasolom. A boltokban az egyes kitek pedig lehet, hogy Áovek Áta ott porosodnak májrr, lehetsÁges, hogy az Áta Áj-tott is a cÁg a dobozon, kijavÁ-tott valami hibÁj. Az ÁjdonÁjgok pedig gyakran elÁrhetetlenek. Ilyen mádon Áon a belfÁjldi vÁjÁjrlÁjst alapvetÁen nem tÁjmogatom. Kis vÁjlasztÁok, megbÁ-zhatatlan beszÁjllÁ-tÁj, rossz gyÁjrtÁk, magas Ájrrak. Mindemellett megjegyyezÁom, ami az ajÁjnlÁj bÁvÁj talÁjnik: a magyar kÁjzÁjnsÁgnek el lehet adni drÁjgÁjra a legrosszabb kiteket is, akkor meg márt hoznÁjnak ide elÁrhetÁ ÁjrtÁ, minÁ'sÁgÁgi dobozokat? Ehelyett szorgalmazom mindenki szÁjmaÁjra az internet hasznÁjlatÁj. BÁjrmely bank ad ki dombornyomott bankkÁjrtÁj, vagy Áoppen speciÁjlis internetes vÁjÁjrlÁjra látrehozott kÁjrtÁj, melynek segÁ-tsÁgÁvel biztossÁjgosan lehet vÁjÁjrolni az interneten keresztül¼. SzÁjmos jobbnÁj jobb modellbolt látezik, melyek valÁban leszÁjllÁ-tjÁj a kÁ-vÁjnt makettet, termÁszetesen a postakÁjtsÁg esetenÁont nem olcsÁ, lávÁon szÁ nagy bodozokrá. Ennek ellenÁre egy-egy, az ajÁjnlott májrkanevek fáomjelzett kit kicsit magasabb Ájron is sokkal nagyobb ÁjrtÁjmet hozhat kÁszÁ-tÁjÁnek, mint a gyengÁobb, Áos csak elhanyagolhatÁan olcsÁbb verziÁ. Á%ordemes a jÁ modellek hájza tÁjÁjn szÁtnÁzni, tÁjbb forgalmazÁnÁj is. Nyugat-EurÁpÁjban a makettboltok (is) rendesek, a termÁkek megÁorkeznek. KÁjrtÁ¼lbelÁ¼l 7 Áve vÁjÁjrolok interneten keresztül¼ kÁ¼fÁjldrÁ¼, Áos májssnak a hibÁjÁj bÁvÁj mág sohasem kÁjrosodtam meg. Ha egyszer káprÁbÁjlljuk, Áos megbizonyosodunk az internetes vÁjÁjrlÁj biztossÁjgÁjrtÁ, hamar rájÁjvÁ¼nk, hogy sok minden sokkal elÁrhetÁbb, mint az gondoltuk volna. A vÁjÁjrlÁj biztossÁjgossÁj tehetÁ felelÁ'ssÁggel (Á¼gyelÁ¼nk, hogy adatainkat csak az arra illetÁkesek kapjÁj meg), erre láteznek megfelelő internetes protokollok, melyek megbÁ-zhatÁak. Ha valaki regisztrÁjja a dombornyomott bankkÁjrtÁjÁjrt a <http://www.paypal.com> oldalon, gyakorlatilag biztossÁjgosan fizethet, mivel ha olyan oldalon, webbölkben vÁjÁjrol, akik paypal-t fogadnak el, akkor a fizetése sorÁjn az tÁjrtÁonik, hogy mi a bank felÁ adunk egy megbÁ-zÁjst, hogy ha a májssik fáoltÁ¼ jÁjrt a kÁorÁs a paypal-rÁ, akkor fizesse ki neki az Ájltalunk megadott Ájsszeg lányeg, hogy a májssik fáol nem lájtja a banki adatainkat. A kÁjrtÁjnkat kÁjzvetlenÁ¼lis hasznÁjhatjuk, de ezzel vigyÁjznunk kell. Az internetes vÁjÁjrlÁj sem jÁjrt nagyobb kockÁjzattal, mintha Ájrtvernek egy kÁszpÁnzes vÁjÁjrlÁj sorÁjn egytetszÁleges boltban. A bankok kÁjzÁjtt meglehetősen sok nyoma marad a tranzakciÁknak. A gyÁjrtÁktÁ¼ kÁjzvetlenÁ¼l is lehet rendelni, ilyen esetekben a reklamÁciÁ pl. elÁggÁ rugalmas dolog, ha szÁ¼ksÁg van rá. Banki ÁjttalÁjst csak vÁgsÁ esetben hasznÁjllunk, mivel ez elÁggÁ drÁjga lehet, illetve kÁszpÁnztÁ k¼ldÁsÁot postÁjn sz vÁjÁjrlÁjst tehát biztossÁjgossÁj tehetÁ interneten, de egy dolgot nem tudunk megkerÁ¼lni: ez pedig a nyelvtudÁj. Sajnos alapszinten mindenkÁppen Áorteni kell angolul (vagy nÁmetÁ¼), ez nyitja meg a lehető legnagyobb utat az internet felÁ. pÁnztÁforgalmi Á¼gyleteink esetÁben sem Ájrt, ha ráj tudunk kÁrdezni az eladÁra e-mailben, el tudjuk intÁzni, ha valami

probléma van. Ha mindezeknek hájján lennénk, akkor meg kerjünk meg egy ismerőst! Fontos megemlíteni, hogy a kitek mellett más dolgok is beszerezhetők, akár tervrajzok, faanyagok és kiegészítők is (Ágyak, korlátok, csigák, kátelek, stb), szintén érdemes ezeket is felkutatni. Végezetül néhány hazai és külföldi webbolt linkje: 1: <http://fabulis.hu> 2: <http://www.mkmodell.hu> 3: <http://modellfutar.hu> 4: <http://replica.hu> 5: <http://www.amazon.de> 6: <http://www.moduni.de> 7: <http://drexlers-modellbau.de> 8: <http://online-hobbies.com> 9: <http://www.krick-modell.de> 10: <http://www.cornwallmodelboats.co.uk> Tényleg egy kis kiegészítőst. Mivel a kezdő makettezők leginkább a hájján kiegészítőben lévő vitorlások iránt érdeklődnek elsősorban, ezért kiegészítőben tölthető szedőkhöz néhány ilyen alapjain, hogy mely gyártók, milyen makettárnyokban, s mennyire gyártják. A konkrét világszerte terméskészítéshez szükséges anyagokhoz a segítőget kellene tapasztaltabbaktól, hogy a megfelelő kiteset ki tudjuk választani. A csak saját modell tudnak segíteni, hiszen a hajókat magukat nagy valószínűséggel ismerik, tehát rajtuk egy-egy dobozgrafikára azonnal meg tudják mondani, hogy elvileg használható-e a kit. Magyarországi vásárlás esetében természetesen a legrosszabb taktika az eladás segítőget kellene, hiszen egyszerűen nem lehet hozzá, másképp eladni akarás nélkül a hajókat: Bounty, Cutty Sark, Mayflower, Santa Maria, Victory és Wasa. Ezen hajók kitjei - mivel az érdeklődés előre nagy rájuk - a kitgyártók társaságának katalógusában szerepelnek. Az alábbi táblázatban látható, mely gyártók milyen makettárnyban gyártja ezeket a maketteket és szerzhetők be. A táblázatban az első szám az ár, ami a forintban értendő, illetve ha ez a van a valószínűleg, akkor Európában. Amikor a makettárny mutatója, a harmadik pedig a beszerzési forrás (a fentebb megadott internetes modellboltok listájában a megfelelő szám). Ha több szám is van, akkor több helyen is kapható a modell.). Az ez a hiányzó információ jelölje (pl. az Artesan-a Latina modellek makettárnyai a honlapjukról nem derül ki, mert alapvetően hibás a hivatalos honlapja) Á Sark

L.

Boats

3

M
260Á
Á

cikkben árt ajánlás, áttekintés alapján mindenkire rábá-zom, hogy kiválassza a számára megfelelő modellt, amennyiben a fenti hajók valamelyikét akarná megvásárolni. Ezzel azért is a kitgyártók cégnek katalógusában, kitjeinek, illetve azok tipikus elnevezésének és hájjánnyainak bemutatásait. Remélem, segítőget tudok nyújtani mindazoknak, akik első kitjük vásárlásán társaságunk a fejüket, hogy ne ugorjanak be bárminek (mint ahogy én tettem anno). Társaságunk modell vagy nem láthat, mindig mindegyiken lehet megjavítani találni, a kiegészítés csak az, hogy egy általános magyar hájjánnyaira tetemes árszeget jelentő több 10 ezer forintért egy használható, szép, szép-társaságunkra ártó tevékenységét nyújtja, helyes modellt, vagy 2 március fűt és egy zacskó fröccsöntőtt fűvet kapunk? Mindazonáltal remélem, sikerült ezlerántanom a leplet a fahajók kitekkel kapcsolatban kialakult általános folklorról. Járás megválasztás, hasznos időtöltést ká-ványok!